چیرۆکی سەفەرێک بۆ هەندەران

هەورامان علی تۆفیق
Berzi-san@web.de

بەشی دووەم

خزمێکی (س ...) کە ماڵیان لە ئەستەمبول بوو لە (بیوک چەکمەچە) هەندێک جار سەردانمان دەکردن , ئەوانیش خێزانێکی گەورەبوون کە چەند کچ و کوڕیان هەبوو و سەفەری ئەوڕوپایان کردبوو دایکیان و زاوایەکیان و دوو کچیان و کوڕێکیان لەوێ مابوون و ئەوانیش چاوەڕوانی کاروباری موعامەلاتیان دەکرد و لەلایەکی ترەوە هەوڵی ئەوەشیان دەدا بەشێوەی تریش دەرچن و شارەزایی تەواویان هەبوو چونکە ماوەیەکی زۆربوو لەوێ بوو منداڵەکانیان کاریان دەکرد و تارادەیەکیش فێری تورکیش بووبوون . پاش ماوەیەک زاوایەکیان لە ئەسینا گەڕایەوە و تەنها یەکجار لەو ڕێگایەیی دابوو و بۆخۆشی لەنیوەی ڕێگادا بەهیلاک کەوتبوو و لەوێوە سواری سەیارەبوو بوو گەیشتوبووە ئەسینا , لەوێدا ئێمە ئەو ماوەی کە سەیرمان دەکرد هەموو ئەو قاچاخچیانەی کە هەبوون جێگای سیقەنەبوون و زۆریان تەنها قوڵ بڕین بوو بۆیە ئەو بەقسەی خۆیی گەڕابووە بۆ دوو هاوڕێی خۆیی کە ئەوانیش دەربازبکات و پاشان برای خێزانەکەی (ئا ...) و ئەو دووبرادەرەی خۆیی کە هەردووکیان لەتەمەندابوون و پاشانیش (ل ...) کە قاچاخچیەکەمان بوو نەفەری بەهەزار دۆلاری دەبرد , بەڵام بۆ ئێمە 500 دۆلار و ئەو نەفەرانەش کەلەگەڵی بوو بەخۆیوو یاریدەرەکەی 9 نەفەربووین لەگەڵ ئەوەی ئەو وەجبانەی تر لە بیست بۆ سی نەفەردەبوون و هەمووکێشەی ئەوەیان هەبوو کە ناتوانن بپەڕنەوە ئەو بەری ئاو .

دوو ڕۆژ پێش دەرچوون کەوتینە شت و مەک کڕین وەک خواردن بۆ ماوەی 10 ڕۆژ و لەگەڵ ئەوەی کە کڕیبوومان لەماڵ شێخیش ئەوەندەی تریان داینێ و پاشان جل وبەرگ و پێڵاو ئامادەکرا بۆ دابەزین , چونکە بەهۆی ئەو ڕێگاو بانەوە کە ماوەیەکی زۆر بەپێ دەبڕیت و جل بەرگ پیس دەبێت بۆیە دەبێ هەریەک جل و بەرگی تازەی پێ بێت .

سەرەتای مانگی 10ی ساڵی 1995 بوو سەعات 2ی پاش نیوەڕۆ لەماڵی شێخ سواری سەیارەیەکی سپی بووین کە لەڕێگای ئەدرنەوە چووین بۆ ماوەی چوار سەعات ئەوسا گەیشتینە جێگایەک کە نزیک بوو لەسنوورەوە و هەموو ئەو نەفەرانەش 7 کەسین و دوو قاچاخچی , ئەو ڕێگایە زۆر باش بوو ئاوی دروست کراوی نەبوو وەک شوێنەکانی تر کە هەموو وەجبەکانی تر گیریان بەدەست ئەو ئاوە دروستکراوانەوە خواردبوو , بەڵام ئێمە شتی وامان نەدی و نزیک شەشی ئێوارە بوو لەسەر ئاوی گەورەبووین , ئەم ڕێگایە زۆر بەدەگمەن کوردەکان دەیان زانی و زیاتر ڕێگای ئێرانیەکان بوو , بەهۆی هەندێ گرفتی بەلەم و ئاڵۆسکانی حەبل و چەند وردە کێشەیەکی تر کە لەو شێوە شەوانەدا هەمیشە دروست دەبن لەوانە ترس و پەلەکردن و شێوان و پەلەپڕوزێ لەکارەکاندا هەمیشە دواکەوتن دروست دەبێت . مانەوە لەوێ بەهەموو حاڵێک ترسناکەو دەبێ ئەو پەڕینەوەیە ئەنجام بدرێت و پاشانیش لەو بەر کەدەبێتە بەری یۆنان هەمان شێوە دەبێ ماوەیەکی باش بەپێ ڕێگا ببڕێت و پاشان لەجێگایەکی باشدا بڕیاری مانەوە بدرێت . بۆ سەعات دوانزەی شەو هەموومان پەڕینەوە و بەبێ وەستان دەست کرا بەڕۆشتن و سەرەڕای ئەوەی کە درەنگ پەڕینەوە بەڵام ماوەیەکی باش ڕێگامان کرد و خۆمان گەیاندە جێگای حەوانەوە و ئەو ڕۆژە لەو دارستانە و لەبن دڕکو دەوەندا خۆمان شاردەوە بەبێ جووڵان و دەنگ بەرزکردنەوە و هەموو کارێک دەبێ بەوریایی و ترسەوە ئەنجام بدرێت و پاشان دەمەو ئێوارەو لەگەڵ ووردە تاریکی دەستمان کرد بەڕۆیشتن ئەمە یەکەم شەوی ڕاستە ڕۆشتن بوو کە زۆر گرفت هاتە ڕێمان لەوانە سەگێکی زۆرمان لێپەیدابوون و هەندێ گرفتیان بۆ دروست کردین و زۆر بەگران خۆمان لێیان ڕزگارکرد و ئەم شەوەش بەسەلامەتی خۆمان گەیاندە جێگای حەوانەوەی دووەم , کەچیاکانی نێوان (ڤێرێ) و (ئەلکسەندەرپولی) بوو , ئەو ڕۆژە دووجار شوانی ئەو ناوچەیە هاتە سەرمان و جاری یەکەم تەنها قاچاخێیەکەیان دی و بەڵام جاری دووەم هەموومانی دی و دوای قسەکردن لەگەڵی کەسێکی باش بوو و دەستی کرد بەڕێگا نیشان دانمان , بەشێوەیەکی گشتی خەڵی ئەو ناوچانە ئەگەر شوان بن یان خەڵکی ئاسایی چاویان بەشتێکی وابکەوتایە یەکسەر ئاگاداری پۆلیسیان دەکرد ئەمە دیاردەیەکی زۆر بەربڵاوی خەڵکانی ئەو ناوچەیەبوو , دوای ئەو هەموو گێرمەوکێشەیە و بەهاتنی ئێوارە دەستمان کردەوە بە ڕۆشتن و ئەوەی لەوێدا بڕیاربوو دەبوو ئەوشەوە بگەینە شوێنێک پێیان دەووت نەفەقی دوو و لەگەڵ ئەوەش دا ڕێگای ئەم شەوە کەمێک گرانە و ترسی تێدایە چونکە زۆربەی کات بەناو شارو و دێهات و ئەو شوێنانەن کە خەڵکیان لەسەرە و پێویستیشە کەمێک خێرایی هەبێت تابگەینە ئەو شوێنە دیاری کراوە و ماوەیەکی زۆر ڕێگامان کرد گەیشتینە دەوروبەری ئەلکسەندەرپولی بەڵام ئەو دوو نەفەرەی کە ناسیاوی (ل ... زەڕەنگەر) بووکە

دەکاتە قاچاخچیەکەمان , بەتەمەن بوون بەناوی (ج ..) و (خ ..) زۆر هیلاک کەوتن و (ج ..) بوورایەوە و توانایی ڕێگای بەهیچ شێوەیەک نەما و ئەوی تریان بەتەواوی هێزی لێبڕابوو و لەپشتی شاری ئەلکسەندەرپولی یەوە دانیشتن و کەوتنە موناقەشەی ئەوەی چی بکەین ڕاوەستین یان بڕۆین ..؟ دوای ماوەیەک بڕیاری ئەوەدرا کە ئەوشەوە لێرە بمێنینەوە و بەیانی (ل ..) ئەو دووپیاوە هەرچۆن بێت ڕەوانەیان بکات بەپاس لەشارەوە و دوایی ئێوارە ئێمە دەست بەڕۆشتن بکەینەوە , چونکە ئەو شارە زۆر خەتەربوو کە دەرچوونی تێیدا نەبوو لەبەر ئەوەی چەند ساڵانی پێشوو لەوێوە زۆر خەڵک دەرچوون ئەو ڕێگایە ئاشکرابوو و پاشانیش جێگای حەوانەوەکەی ئەویش ترسناک بوو کەس تێیدا نەدەحەوایەوە بەڵام ئێمە چارمان نەبوو دەبوو ئەو کارەبکەین لەبەر ئەو دوو پیاوە , نەدەکرا بەجێیان بهێڵین , هەرچۆن بوو لەو شوێنەی لێی دانیشتبووین خۆمان گەیاندە جێگای حەوانەوە بەڵام ئەو شوێنە وادیاربوو کە خەڵکی زۆر لێی مابوونەوەو دواتریش ئەوەمان زانی کە ئەو شوێنە زۆر کەشف بووە . بەیانی (ل .. زەرەنگەر) ئەو دوو نەفەرەی برد بەمەبەستی دەرکردنیان و دوای چەند سەعاتێک بە گۆرانی ووتنەوە گەڕایەوە لامان و دڵی زۆرخۆش بوو ووتی : یەڵا (س ..) و (ئا ..) خۆتان بگۆڕن و دوای ئەوانیش من و (ع ..) ئەوانیش بەڕێ دەکەم و شار هێمنەو مەحەتە زۆر ئارامە و هیچ لەئارادا نیە , ئەوانی برد . ئەو جێگایەی ئێمەی لێبووین بریتی بوو لەدۆڵێک و هەمووی درەختی دڕکاوی کە چاو چاوی نەدەبنی بەشێوەیەکی وا چڕبوو , ئاوی لێنەبوو و ئێمەش ئاومان لێبڕا و لەو کاتەدا بوو کە دوو نەفەری دووەم خۆیان دەگۆڕی یاریدەدەری قاچاخچیەکەمان چوو ئاومان بۆبێنێ تا ئێمەش خۆمان ئامادەبکەین , بەڵام سێ چارەکی نەبرد دوای گەڕنەوەی جێگر کە ئاوەکەی بۆ هێنایـن , ئەوەنەمان زانی پۆلیس لەهەر چوار لاوە هەڵیان کوتایەسەرمان و هەموو مانیان گرت کە چوار کەس بووین دوای پشکنین و ئەم سەرو ئەوسەر سواری سەیارەیان کردین و بردیانین بۆ سجن لەناو شاری ئەلکسەندەرپولی , پێش ئەوەی بمان بەن بیرمان لەوە کردەوە کەلەوانەیە ئەو دوانەی پێش ئێمە دەرچوون لەوانەیە بگیرێن بۆیە جل و بەرگە کۆنەکانیان و پێڵاوەکانیانمان لەگەڵ خۆمان برد , کاتێک چووینە سجن جێگای نەفەرێکی تر نەئەبووەوە ئەوەندە گیراوی تیابوو کە ئەوان دوو وەجبەبوون یەکێکیان وەجبەی (حەمە .. س) و (ئەحمەد عەرەب) , دوای نیو سەعات ئەو دوو نەفەرەی پێش ئێمە بردنی بۆ ئەوەی سواری پاسیان بکات بەگیراوی فڕێیان دانە سجنەوە , دوای ئەوەی کە سواری پاسەکە بوو بوون گرتبوونیان . ئەو شەوە سەعت 6 هەموو مانیان سواری دووپاس کرد و وەجبەیەکی پاکستانیشیان هێنا لەگەڵمان بۆ سنورداش کردنەوە , هەموو مانیان هێنایەسەر سنور و لەوێ کردیانین بە دیوی تورکیادا , هەرچەندە ئێمە لەسجن لەگەڵ وەجبەی حەمە ڕێک کەوتین کە بۆ جارێکی تر لەڕێگا بدەیەنەوە لەگەڵ ئەوان , چونکە قاچاخچیەکەمان دیار نەمابوو , بەمشێوەیە تەسلیم بەتورکیا نابینەوە چونکە ئەوانیش سنورداشی یۆنانیان دەکردینەوە ئەمە دەببوە تۆپ تۆپێن لەنێوان تورکیا و یۆنان و زۆر خەڵک ماوەیەکی زۆر لەم شێوە تۆپ تۆپێنەدا ژیاوە .

ئەوەش زیاتر بەپشتی جێگری قاچاخچیەکەمان (ش ..) کە بڕوامان وابوو ئەویش شارەزایە , لەگەڵ ئەوەی کە حەمە هیچ ترسی نەبوو لەبەری ئاو دوو بەلەمی هەبوو بۆ دووبارە پەڕینەوە , لەگەڵ دەست بەردابوونمان لە دەست پۆلیسی یۆنانی و کەوتینە ئەو شوێنەی کەسی لێنەبوو بەڵام بۆ گەڕانەوە دەبێ جارێکی تر لەئاوبدەینەوە دوای ئەوەی گەیشتینە ئەو جێگایەی کە دەیان ویست دوو نەفەر بەمەلە پەڕێنەوە ئەو بەر ئاو ئەو بەلەمە شارراوانەیان هێنایە ئەم بەرەوە , هەرچەند ئەو شوێنەی کە ئێمەی لێبوو بەری تورکیا نەبوو چونکە ئەوبەرو ئەم بەری ئاو یۆنان بوو دوای ئەوەی یۆنانیەکان ئێمەیان لەئاو پەڕانەوە و بەحسابی ئەوان مەجالی بۆ ئێمە تیانەماوە و دەبێ تورکەکان بمان گرن بەڵام قاچاخچیەکان دوای تۆزێک وەجبەکەیان دەشارنەوە تا دەنگی کەس نەمێنێ و هەمووڵایەک واهەست دەکەن تەواو ئەوان دەگەڕێنەوە و ئەمانیش کاری خۆیان دەکەن , لەم کاتانەدا بوو کە بەلەمەکان هێنرانە ئەم بەرەوە ئەم جارەیان جەیشی سەرسنوری یۆنانی بەسەگەوە هاتە سەرمان و بەپەلە کەوتینە خۆشاردنەوە , دوای ڕاکردن بەقەراخی ئاوەکەدا و چوینە ناو کۆمەڵێک ترکەوە و نەمان ئەزانی چۆن دانیشین و خەویشمان ئەهات و نەئەبوو بجوڵێینەوە چونکە , کۆمەڵێکی تر هەبوو کە حەمە لەگەڵیان قسەی کردبوو کە گوایە ئێمە چاوەڕوانی جەندرمەی تورکین و دەمانەوێ خۆمان بەدەستەوە بدەین و ئەوانیش بڕوایان کرد و هەستان ڕۆشتن و ئەو کۆمەڵە هەموویان گیران و هەر ئەوەش وای کرد کە یۆنانیەکان جارێکی تر بەدوامانـدا بگەڕێنەوە , بۆیە جێگای پەڕینەو سەد مەترێک بگوازرایەوە ئەو لاوە و پەڕینەوەش دوای سەعات 3ی شەودەستی پێکرد چونکە ئەو کاتانە کەمین هەڵدەستێت ..

تابەشی سێهەم